

Απαντήσεις Πανελληνίων:

Λατινικά Γ΄ Λυκείου 14.6.2017

A1.

Νόμιζε πως ερχόταν προς αυτόν ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με είδωλο νεκρού. Αυτόν μόλις τον είδε ο Κάσσιος, κυριεύθηκε από φόβο και θέλησε να μάθει το όνομά του. Εκείνος απάντησε πως ήταν ο Πλούτωνας.

Στο Λατινικό πόλεμο ο Τίτος Μάνλιος ο ύπατος, καταγόμενος από αριστοκρατική γενιά, προΐστατο του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Όμως λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών με αυτά τα λόγια: [...]

Δε σου πέρασε η οργή, όταν περνούσες τα σύνορα της πατρίδας; Μολονότι είχες φτάσει με εχθρική κι απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δε σου πέρασε από το μυαλό: «μέσα σε εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι εφέστιοι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά μου»; Αν λοιπόν εγώ δε σε είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα πολιορκούνταν' αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτε πια δεν μπορώ να πάθω, ούτε πρόκειται να είμαι για πολύ ακόμα πάρα πολύ δυστυχημένη: αντίθετα όμως αυτούς, αν συνεχίσεις, τους περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη δουλεία.

B1.

ingentis: **ingenter**

facie: **facies**

similis: **simillimo**

quem: **quae**

exercitui: **exercitus**

proelio: **proeliis**

minaci: **minaciora**

illa: **illud**

penates: **penatium**

nihil: **nulli rei**

diu: **diutius**

miserrima: **miser**

hos: **hac**

mors: **morte**

servitus: **servitutis**

B2a.

existimavit: **existimem**

venire: **veniendo**

aspexit: **aspice**

concepit: **concipient**

praefuit: **praeesse**

abiret: **abivisset/ abisset**

abstinerent: **abstenturam**

haberem: **habebuntur**

pati: **passuram esse**

possum: **possitis**

B2β.

ingredient:

ingrediamur

ingrederemur

ingressuri simus

ingressi simus

ingressi essemus

Γ1α.

magnitudinis: γενική της ιδιότητας στο **hominem**

consul: παράθεση στο **T. Manlius**

aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο **abiret**

animo: αφαιρετική του τρόπου στο **perveneras**

miserrima: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο του **futura sum (ego)**

Γ1β.

se: το υποκείμενο του απαρεμφάτου **esse** βρίσκεται σε πτώση αιτιατική (συγκεκριμένα χρησιμοποιείται ο τύπος της προσωπικής αντωνυμίας γ' προσώπου), γιατί έχουμε **ταυτοπροσωπία του ειδικού απαρεμφάτου και λατινισμό** (λόγω του λατινισμού δεν βρίσκεται σε ονομαστική πτώση).

ego: το υποκείμενο του απαρεμφάτου **pati** βρίσκεται σε πτώση ονομαστική, διότι έχουμε **ταυτοπροσωπία τελικού απαρεμφάτου**.

Γ1γ.

Dux hostium his verbis proelio filium laccessivit.

Γ1δ.

..., **qui** nobili genere **natus erat**, ...

..., **dum tu** fines patriae **ingrederis**, ...

Γ2α.

Υπόθεση: *si pergis* (οριστική ενεστώτα) Απόδοση: *manet* (οριστική ενεστώτα).

si pergis: δευτερεύουσα υποθετική πρόταση, εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si*. Σχηματίζει με απόδοση την κύρια πρόταση υποθετικό λόγο της ανοικτής υπόθεσης στο παρόν.

Αντίθετο του πραγματικού στο παρελθόν: ***si perrexisses...mansisset***

Υπόθεση δυνατή ή πιθανή σε παρόν και μέλλον: ***si pergas...maneant***

Γ2β.

filium non habens libera in libera patria mortua essem

Επειδή το υποκείμενο του *haberem* και του *essem* ταυτίζονται (*ego*) συμπτύξαμε την δευτερεύουσα πρόταση *nisi filium haberem* σε μετοχή που είναι **συνημμένη στο υποκείμενο (*ego*)** του ρήματος *essem*, το οποίο βρίσκεται σε πτώση ονομαστική. Επομένως και η (συνημμένη) υποθετική μετοχή που δημιουργήσαμε έπρεπε να βρίσκεται σε πτώση ονομαστική.

Γ2γ.

Quem simul aspexit Cassius: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στα ρήματα *concepit* και *cupivit*· εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο *simul* (δηλώνει προτερόχρονο), εκφέρεται με έγκλιση οριστική, γιατί μας ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη, χρόνου παρακειμένου, γιατί σε σχέση με τις προσδιοριζόμενες προτάσεις δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

cum aliquando castris abiret: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα *edixit*. εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο *cum* και εκφέρεται με *υποτακτική*, γιατί υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια και δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσα τους, ενώ είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου στην υποτακτική, χρόνου παρατατικού *abiret* γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*edixit*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν. (ακολουθία των χρόνων).